

עפ"א 58173/07/21 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 58173-07-21 פלוני נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופטת תמר נאות פרי

המערער פלוני

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עוה"ד מוריס יעקובי

פסק דין

ערעור על פסק הדין של בית המשפט לעניינים מקומיים בחיפה (כב' השופטת ג'אדה בסול) מיום 27.7.2021 בתק"ח 75562-12-20.

- נגד המערער הוגש כתב אישום המייחס לו אי עטיית מסכה - עבירה לפי סעיף 20ג(4) לפקודת בריאות העם ותקנה 3ה(א) לצו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), תש"פ-2020 (להלן: "הוראת השעה").
- על פי כתב האישום, בתאריך 3.11.2020 בסביבות השעה 17:00, ברח' הנביאים 13 בחיפה, שהה המערער במקום שאינו מקום מגוריו, מבלי שעטה מסכה ובכך עבר את העבירה המיוחסת לו.
- המערער ביקש להישפט וכך עניינו הגיע אל בית המשפט קמא אשר קיים דיון ביום 27.7.2021. בפתח הדיון, הסביר המערער כי המדובר ברחוב פתוח, כי הוא יצא מהבית והוריד את המסכה, כי היו שם מספר אנשים "רגיל" אך לא כמות גבוהה, כי יש לו בעיות נשימה, וכי "באותו הרגע ממש, הרגשתי צורך להוריד את המסכה ובגלל זה יצאתי מהבית כדי להכניס אוויר". המערער הסביר באותו מעמד כי אין לו אישור רפואי.
- ב"כ המשיבה הפנה את תשומת הלב לכך שבדו"ח המפקח רשם שהנאשם יצא מבנק (ולא מביתו), כי היו הרבה אנשים בקרבת מקום, כי הוא יצא מהבנק ללא מסכה והמשיך ללכת ללא מסכה, ואף הפנה לכך שבדו"ח נרשם מפי המפקח, שהמערער אמר לפקח שהוא הוריד את המסכה עוד כאשר היה בתוך הבנק "כדי לנשום אוויר" ואפנה לסעיף ז' בהודעת הקנס, שם מפורטת תגובת המערער כאשר הפקח פנה אליו לאמור: "הורדתי אותה בבנק, לנשום אוויר".
- לאחר דברים אלו, המערער הסביר לבית המשפט קמא כי עובדתית הנתונים שמופיעים בכתב האישום נכונים, כלומר שהו יצא מהבנק, וחזר שוב על כך שאין ברשותו אישור רפואי הפוטר אותו מעטיית מסכה.
- בשלב זה ניתנה הכרעת דינו של ביתה משפט קמא. נפסק כי המערער למעשה הודה בעובדות המפורטות בכתב האישום, דהיינו - כי שהה במקום ציבורי ולא עטה מסכה, כאשר טענתו הייתה שהדבר התרחש בשל מצב רפואי אך אין ברשותו אישור רפואי הפוטר אותו מעטיית מסכה. לכן, יש להרשיע את המערער בעבירה שיוחסה לו - וכך היה.
- בהמשך, נשמעו טענות הצדדים לעונש כאשר המערער ביקש להתחשב בו, לבטל את הקנס או להפחית את הסכום ואף הסביר כי יש לו בעיות כלכליות. הוא טען בנוסף בשלב זה כי לפי הוראות החוק אין כל התייחסות לכך

עמוד 1

- שצריך אישור רפואי על מנת לקבל פטור מעטיית מסכה.
8. בית המשפט קמא, לאחר שמיעת הטיעונים, גזר על המערער את הקנס המקורי, 500 ₪, לתשלום בשני תשלומים שווים ורצופים, הראשון ביום 1.9.2021.
9. המערער לא השלים עם פסק הדין קמא והגיש את הערעור הנוכחי.
10. בהודעת הערעור, הפנה המערער לסעיף 3(ב) להוראת השעה, שם קיימים חריגים לחובת עטיית המסכה המפורטת בסעיף 3(א), כגון פטור לקטין מתחת לגיל 7 בס"ק (1), וכאשר בס"ק (2) מצוין כי קיים פטור לגבי: "אדם שמחמת מוגבלות נפשית, שכלית או רפואית מתקשה באופן משמעותי או שנמנעת ממנו עקב מוגבלותו האמורה לכסות את הפה והאף כאמור בסעיף קטן א'".
- המערער טוען כי לא קיים אזכור לגבי החובה לקבל פטור במסמך רפואי, ולכן טוען כי היות והוא התקשה לנשום, מן הראוי היה שלא לייחס לו את העבירה בה הורשע. המערער עוד טוען כי יש לו מסמכים מקופת חולים באשר לקשיי נשימה ולכן ביקש לקבל את ערעורו.
11. המשיבה מבקשת לדחות את הערעור, ואף הפנתה לפסיקה.
12. לאחר ששמעתי טענות הצדדים, שוכנעתי כי דין הערעור להידחות.
13. ראשית, יש להפנות את תשומת הלב לכך שתחילה טען המערער כי הוא יצא מביתו ורק לאחר מכן הסכים כי הוא בעצם יצא מהבנק. בדומה, תחילה אמר שהוא היה ללא מסכה "בחוף" אך לאחר שהופנה להודעת הקנס אישר שהוא הוריד את המסכה עוד כאשר היה בתוך הבנק. מכאן, שכבר בכך יש כדי לתהות באשר לגרסה העובדתית של המערער בכל הנוגע לפרטים של האירוע, לרבות הגרסה לגבי כך שהוא "התקשה לנשום".
14. שנית, טענת המערער ולפיה המדובר היה "במספר שניות בודד" אינה רלוונטית, מה גם שככל הנראה המדובר ביותר ממספר שניות, אם הוא הוריד את המסכה עוד כשהיה בתוך הבנק ואז יצא החוצה - שם צפה בו המפקח ורשם את הודעת הקנס.
15. שלישית, היות ואין מחלוקת לגבי כך שהמערער אינו מחזיק בידו אישור רפואי המקנה לו פטור מעטיית מסכה, אזי שבהתאם להוראות החוק, בדין הורשע בבית המשפט קמא, שעה שהוא לא הראה כי מתקיימים תנאים המאפשרים לו שלא לעטות מסכה.
16. המערער לא הציג בבית המשפט קמא מסמכים רפואיים לגבי אותם קשיי נשימה נטענים (לא צירף אותם לבקשה להישפט ואף לא ביקש להציג רשומות רפואיות בביתה משפט קמא). מעבר לכך, אף אם יש לו קשיים באופן כללי, אין בכך די, והיה עליו להציג ראיות לגבי קושי ממוקד, לרבות במועד הרלבנטי ליום ביצוע העבירה (וראו את סע"ש (אזורי ב"ש) 58948-02-21 אור שמש נ' מדינת ישראל, משרד החינוך, פסקה 16 (26.8.2021) ואת ת"א (שלום הרצליה) 27480-05-18 אגמי נ' בנימיני, פסקה 13 (28.6.2021) - אליהם הפנתה המשיבה).
17. טענת המערער ולפיה אין בהוראות החוק אזכור לגבי הצורך בפטור רפואי, אינה יכולה לסייע לו, שכן אמנם צו בריאות העם אינו דורש הצגת אישור רפואי אך אדם שטוען שיש לו פטור מעטיית מסכה צריך להוכיח כי מתקיימות בו הדרישות והקבועות בצו בדבר ההצדקה לקבל פטור מעטיית מסכה והמערער לא עשה כן.
18. בהקשר זה, במהלך הדיון הפנה המערער לפרוטוקול הישיבה הארבעים ושמונה של הכנסת העשרים וארבע מיום 28.7.2021 אשר דנה בכמה נושאים לרבות צו בריאות העם והוראת השעה. לטענתו (אשר לא עלתה בבית המשפט קמא אלא רק בדיון בערעור), במהלך הדיון בכנסת הועלתה שאלה שהופנתה לשר הבריאות לגבי

הקריטריונים להענקת פטור מעטיית מסכה ושר הבריאות השיב על שאלה זו, כדלקמן:

<< דובר >> "שר הבריאות ניצן הורוביץ: << דובר >>

תודה על השאלה. אכן בחוק הוגדר חריג, שאדם שמחמת מוגבלות נפשית, שכלית או רפואית מתקשה באופן משמעותי לעטות מסכה, או שנמנע ממנו, עקב מוגבלותו האמורה, לכסות את הפה ואת האף - הוא יהיה פטור מחובת המסכה. העניין הוא שהחוק לא מגדיר כיצד ההחרגה הזאת נעשית בפועל. פשוט נותנים פטור.

לכן, נוסח הצו - אני יכול להגיד לך את זה בצורה ברורה - לא קובע חובה להציג אישור לצורך הפטור, ולכן גם אותו אדם יכול להוכיח את זכאותו בעל פה, להסביר את המצב. אנחנו נחיד בקרב גורמי האכיפה את המצב הזה, כך שידעו. אם רוצים, אפשר גם לבקש פתק מרופא או מכתב; אם רוצים - זה לא חובה. אותו בן אדם פשוט יכול לבקש. אגב, אני חייב להגיד שלא ידוע לנו על תופעה רחבה כזאת של בעיות בעניין הזה. היו כמה פניות נקודתיות של אנשים שקיבלו דוחות על רקע כזה, והדוחות בוטלו.

אבל אני חושב שעוד לפני זה, היות שבחוק לא כתוב שצריך להציג פטור או שיש איזשהו מסמך, אז פשוט, מצד אחד, צריך להסביר לשוטר את הבעיה, ומצד שני, גם אנחנו נחיד למשטרה ולפקחים את ההחרגה הזאת, ושישימו לב לעניין. זהו, פשוט."

19. המערער טוען כי מהתשובה של שר הבריאות כפי שמצוטטת מעלה, ניתן ללמוד כי למעשה לא הייתה עליו כל חובה להציג אישור רפואי בתמיכה לטענתו בדבר הקשיים שמהם סבל ולכן המפקח היה אמור להימנע מהודעת הקנס.

20. לא אוכל לקבל טענה זו. אמנם, כפי שקבע שר הבריאות, אין בתקנות הוראה ברורה לגבי החובה לקבל אישור רפואי בפורמט זה או אחר, מטעמו של רופא זה או אחר, אלא שגם מהדברים שמפורטים מעלה, עולה כי יש חובה להציג תיעוד רפואי ולו מינימלי התומך בטענה לגבי קשיי הנשימה הנטענים, אשר אינם מאפשרים באופן גורף וכללי לעטות מסכה. והרי ללא שייקבע רף מינימלי שכזה, יוכל כל מי שאינו עוטה מסכה, לטעון שהוא מתקשה בנשימה אל מול המפקח, אשר מן הסתם אינו אמון על הסוגיות הרפואיות הרלוונטיות.

21. אזכיר שוב כי עובדתית במקרה זה המערער לא טען בפני המפקח שיש לו קשיי נשימה אשר מצדיקים פטור גורף מעטיית מסכה, ואף לא טען כי באותו הרגע הוא התקשה לנשום ולכן הוריד את המסכה - ונזכיר כי על פי הוראות החוק יש צורך להראות קושי **משמעותי**. המערער רק טען כי הוא הוריד את המסכה בבנק "לנשום אוויר" - ולא ניתן להסתפק בכך. כל מי שעטה ועוטה מסכה מתקשה בנשימה במידה זו או אחרת, אך החובה כפי שנקבעה בחוק לעטות מסכה אינה יכולה לסגת מפני מי שמתקשה באופן רגעי לנשום אוויר.

22. לכן, בדין נדחתה הטענה של המערער בבית המשפט קמא - ובוודאי שלא מצאתי כי המדובר בשגגה שנפלה מלפני הערכאה קמא המצדיקה התערבות של ערכאת הערעור.

23. אשר על כן, הערעור לגבי הכרעת הדין נדחה.

24. לגבי גזר הדין - בית המשפט קמא גזר על המערער לשלם את הקנס המקורי ולא מעבר לכך, וממילא לא הועלו כל טענות בהקשר זה במסגרת הערעור שבפניי. המערער אף ביקש לשקול להמיר את תשלום הקנס בימי מאסר חלף התשלום, אך לא מצאתי כי יש לדרישה זו כל בסיס ואין אפשרות או צורך או הצדק להורות על כליאתו של המערער חלף תשלום הקנס.

לכן - ולסיכום - הערעור נדחה. הקנס ישולם בשני תשלומים שווים, כפי שהורתה כב' השופטת קמא, כאשר המועד לתשלום הראשון יהא 10.11.2021 והתשלום השני ביום 10.12.2021.
ההחלטה הקודמת בדבר עיכוב ביצוע התשלום, מבוטלת בזאת.

ניתן היום, כ"ה חשוון תשפ"ב, 31 אוקטובר 2021, בהעדר
הצדדים.